

Slova svatého evangelia podle Lukáše, ze 16. kapitoly od 10. verše: „Kdo je věrný v nejmenší věci, je věrný také ve velké; kdo je v nejmenší věci nepoctivý, je nepoctivý i ve velké. Jestliže jste nespravovali věrně ani nespravedlivý majetek, kdo vám svěří to pravé bohatství? Jestliže jste nebyli věrní v tom, co vám nepatří, kdo vám dá, co vám právem patří?

Žádný sluha nemůže sloužit dvěma pánům. Neboť jednoho bude nenávidět, a druhého milovat, k jednomu se přidá, a druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i majetku.“

Toto vše slyšeli farizeové, kteří měli rádi peníze, a posmívali se mu. Řekl jim: „Vy před lidmi vystupujete jako spravedliví, ale Bůh zná vaše srdce: neboť co lidé cení vysoko, je před Bohem ohavnost.“

„Kdo obdělává svou půdu, nasytí se chlebem, kdežto kdo následuje povaleče, nasytí se chudobou. Věrný muž má mnoho požehnání, ale kdo se žene za bohatstvím, nezůstane bez trestu.“ Tahle slova z knihy Přísloví 28:19n si říkám nad Novými Hradý...

Mamon závislosti II.

Rokokový zámek Nové Hradý z osmnáctého století nedaleko Litomyšle a Vysokého Mýta. Panství je dnes v dobré péči manželů Kučerových, kteří jej před zlomem tisíciletí zakoupili a vtiskli mu současnou podobu a široké využití. Nejen skvělé zahrady, ale i hospodářství se stájem a daňčí farmou. Koncerty Smetanovy Litomyšle, výstavy... Na pohled dobří správci.

Před týdnem jsme spolu naslouchali Ježíšově převyprávěné soudničce, zapsané v 16. kapitole Lukášova evangelia. Ježíš v ní prohlásil zloděje za prozíravého a chvíli to vypadalo, že jej chválí za to, že pro svůj prospěch rozkradl, co šlo. To by byl ale velký omyl! Ježíš převyprávěl tu soudničku zcela zřejmě pro zvýraznění věrnosti, dobré správy a moudrosti. Tu Ježíš chválí.

Před několika dny v rozhovoru položil můj host spíše řečnickou otázku: „Proč se musí každou neděli kázat?!“ A já si odpovídám: Protože je třeba některé věci stále znovu opakovat, promýšlet a diskutovat... Vždyť i zmíněná Ježíšova řeč o soudničce ze 16. kapitoly Lukášova evangelia pokračuje: „Kdo je věrný v nejmenší věci, je věrný také ve velké; kdo je v nejmenší věci nepoctivý, je nepoctivý i ve velké.“ (16:9n) Věrnost v mále je předpokladem věrnosti ve velkém. To **málo**, nejmenší, maličké je zjevně pozemský mamon. Jakkoli je to ve skutečnosti ohromný obnos a nebo skutečně maličko, je to mamon vytvářející závislost, jak říká původní řecký text.

Asi mne nebudete moc rádi poslouchat, protože některé věci budu říkat jinak, než jste zvyklí a také jinak, než chcete slyšet. Ano, i ohromný majetek je to málo.

Tím se vyjadřuje Pán Ježíš také o svém vztahu k majetku obecně. Není to jen málo, ať se jedná o jakýkoliv obnos. Majetek a peníze jsou v Ježíšových očích svěřenou a jaksi cizí hodnotou. Nikoli nezanedbatelnou! Ježíš respektuje hodnotu majetku, nepohrdá jím - naopak počítá s ním, ale nemíní jej uctívat, vyvyšovat. Nebude na něm nikdy závislým. A Ježíš nám trpělivě opakuje, že majetek a peníze jsou pro něj součástí světa, který nakonec pomine. Světský mamon, který spravujeme, to je to **cizí** a teprve nebeské hodnoty jsou ty, které jsou **naše**. To se vám asi těžko poslouchá! Ježíš to ale říká jasně říká: „A jestliže jste nebyli věrní v **cizím**, kdo vám dá, co je **vaše**?“ (16:12)

Tohle je vyjádření, které cloumá naší podstatou, je tak odlišné od našeho chápání a od skutečnosti, pro kterou žijeme. Zní to až šíleně... Ale žily podle toho generace lidí před námi a těm to nepřípadlo tak šílené! Takže: To všechno, co máme na kontě, na listu vlastnictví v katastru nemovitostí - to vše v podstatě není naše, je to **cizí**... Ale to, co je skutečně **naše**, co nám patří, to na nás čeká v nebesích, v novém světě, který bude stvořen. A čeká to na nás, a buď nám to bude dáno, svěřeno - nebo se s tím mineme, protože jsem dobře nespravovali to **cizí**!

Typické, moderní a pochopitelné východisko na tyto Ježíšovy představy zní: Abychom se nevymykali současné české společnosti, nešli níž v očích svých sousedů a pro jistotu nepodlehli nespravedlivému mamonu - budeme stíhat obojí. Mamon i Pána Boha. „To musí jít nějak dohromady. Člověk přece musí nějak žít, ne?!“ argumentujeme.

Jenže Ježíšova slova ani tady nejsou popisem zlaté střední cesty: „Žádný sluha nemůže sloužit dvěma pánům. Neboť jednoho bude nenávidět, a druhého milovat, jednoho se bude držet, a dru-

hým bude pohrdat. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu.“ (16:13) Plně to souvisí s tím, co říká jinde: „**Hledejte však nejprve Boží království a jeho spravedlnost, a to všechno (ostatní) vám bude přidáno.**“ (Matoušovo evangelium 6:33) což neznamená čekat pečené holuby do huby, ale znamená to v naší souvislosti pečlivě hospodařit se svěřeným majetkem, a s tím vším cizím majetkem patřit Pánu Bohu a hledat jeho království, jeho vládu a jeho cíle.

Prostě: Nemůžeme se zbavit nespravedlivého mamonu, to tady na zemi nejde, ale taky mu nemusíme sloužit, nemusíme na něm být závislí. A to je dobré si opakovat zase a znovu, jako ta kázání. Se žalmistou ve dvašedesátém žalmu: „**Ke jmění, byť i přibývalo, neupínejte své srdce.**“ Nebo s Jozuou (24:15), který přivedl Izrael do země zaslíbené k pohádkovému majetku: „**Jestliže je však ve vašich očích nežádoucí, abyste sloužili Hospodinu, vyberte si dnes, komu budete sloužit: Zda bohům, kterým sloužili vaši otcové, když byli za řekou, nebo zda bohům Emorejců, když sídlíte v jejich zemi. Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu.**“

Ještě jinak, na příkladu dvou mladých lidí, které mám za pár dní oddávat. On je Angličan, který se tu před deseti lety zamiloval při pracovní cestě. Ona je Češka. Ona se před těmi skoro deseti lety ze závazků rychle vzpamatovala a vyvázala, protože si byla vědoma, že před posledním rokem střední školy nemůže dát mladému muži to, co by potřeboval. Láska je však přemohla a po její maturitě se opět setkali. Příběh pokračoval dívčíným studiem v Británii, přičemž na prestižní školy mohla nastoupit se stipendiem a půjčkou, zatímco mladý muž svá studia zakončil a už vydělává. Pracuje pro region. Má na starosti manažerské zajištění služeb regionu od běžných až po sociální služby. Smlouvá, soutěží ceny a kontroluje jejich využívání. Hospodaří. Je to takový správce státního a obecního majetku. Jedná a hospodaří pečlivě. A onen region, potažmo stát, když tento mladý člověk pracuje, pomáhá zase umořovat jeho půjčku na studia, protože ví, jak dobré je mít vzdělaného a spokojeného zaměstnance.

Dobré hospodářství a zkrocený tygr mamonu není jen záležitostí jedince, ale také státu a uspořádání společnosti. A šílená naléhavost potřeby majetku vede k jednání hospodářských hyen. Cy-nicky bezohledná společnost pak jen množí otroky mamonu závislosti, přičemž to není bezvý- chodně nutné řešení.

Na pozadí soudničky o prozíravosti jsme se učili

1. Jiné počítání s majetkem, prostě s jinou logikou. Investice do lidí je rozumná a dobrá. To, co jsme si mysleli, že je naše - je pro nás ve skutečnosti cizí, je nám to jen svěřeno. To, co nám patří, je zatím odloženo a buď se toho dobereme a nebo - žel - nedobereme...
2. Věrnost v mále. Tak málo je nám svěřeno - byť by to byly stamilióny - ale je to málo a i kdybychom to měli na kontě. Je to cizí. Ale musíme to prozíravě spravovat proto, abychom byli pověřeni pravým bohatstvím. Kdo je věrný v mále, ten bude pověřen mnohým, ten dostane to, co mu patří.
3. Rozhodnutí - Všechna naše věrouka je v hlavě. Necháš si mluvit od Pána Boha do života? Tak se k jeho slovům zas a zase vracej. Rozhodl jsi se pro Krista? Přijal jsi Krista? Ještě ne? Tak to udělej, drž a obnovuj! Drž to! Celý tvůj styl života, celá tvá věrouka, to co považuješ za nevy- hnutelné, to je ve tvé hlavě, pamatuj si to! A proto se to dá měnit a dotvářet.

Amen